

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta (HE 42/2016 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Timo Kerttula, sisäministeriö
- poliisiylitarkastaja Marko Rahikainen, Poliisihallitus

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
- Suomen Turvaurakoitsijaliitto ry
- Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry
- Turva-alan yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vuoden 2017 alussa voimaan tulevaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annettua lakia. Ehdotetut muutokset koskevat pääasiassa yksityisiin turvallisuuspalveluihin liittyvien lupaprosessien sujuvoittamista. Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi lähinnä teknisluonteisia muutoksia.

Vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymistä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että hyväksymisviranomaisena voisi hakijan kotikunnan poliisilaitoksen sijasta olla mikä tahansa poliisilaitos. Hyväksymisen voisi myös peruuttaa mikä tahansa poliisilaitos.

Myös vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymisen hakemista koskevia menettelysäännöksiä ehdotetaan muutettaviksi. Hakemus jätettäisiin poliisilaitokselle mutta se

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

voitaisiin panna vireille myös sähköisesti. Poliisilaitos voisi kuitenkin erityisestä syystä velvoittaa hakijan saapumaan poliisilaitokselle henkilökohtaisesti.

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi selvyiden vuoksi myös muutos, jonka mukaan turvallisuusalan elinkeinolupa oikeuttaisi lupaa edellyttävän toiminnan hoitamiseen paitsi kaikkialla maassa myös suomalaisella aluksella. Muut ehdotetut muutokset koskevat muun muassa vartijan tehtäviin tehtävää teknisluonteista lisäystä, tapahtumailmoituksia koskevan sääntelyn täsmentämistä sekä Poliisihallitukselle ehdotettavaa valtuutta määrätä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädettyä tarkemmin eräistä lakiin perustuvien koulutusten opetusaiheista, opetussisällöistä sekä tuntijakaumista. Myös lain siirtymäsäännöksiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä täsmennyksiä.

Ehdotetut muutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Nykyinen yksityisistä turvallisuuspalveluista annettu laki (282/2002) on tullut voimaan vuonna 2002. Järjestyksenvalvojista annettu laki (533/1999) on puolestaan tullut voimaan vuonna 1999. Uusi laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015) ja siihen liittyvät lait tulevat voimaan vuoden 2017 alussa.

Yksityisiä turvallisuuspalveluita koskeva lainsäädäntö keskitetään vuoden 2017 alussa voimaan tulevalla lailla yhteen lakiin. Laki sisältää säännökset vartioimisliike-, järjestyksenvalvoja- ja turvasuojaustoiminnasta. Lain siirtymäajan jälkeen järjestyksenvalvojatoiminnasta tulee elinkeinotoimintana eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta luvanvaraista. Myös turvasuojaustoiminta tulee eräiltä osin elinkeinona luvanvaraiseksi siirtymäajan jälkeen. Vartioimisliiketoiminta säilyy luvanvaraisena elinkeinona. Kaikkia näitä luvanvaraisia elinkeinoja koskee jatkossa yksi yhteinen turvallisuusalan elinkeinolupa. Sitä koskevat säännökset vastaavat pääosin nykyistä vartioimisliikelupaa koskevia säännöksiä. Uuden lain myötä tulee voimaan myös eräitä muita vartioimisliike-, järjestyksenvalvoja- ja turvasuojaustoimintaa koskevia muutoksia.

Hallintovaliokunta on hallituksen esityksestä (HE 22/2014 vp) antamassaan mietinnössä (HaVM 57/2014 vp) pitänyt perusteltuna normiston selkiyttämistä kokoamalla vartioimisliike-, järjestyksenvalvoja- ja turvasuojaustoimintaa koskeva lainsäädäntö uuteen lakiin. Valiokunta on pitänyt tarpeellisena myös yksityisen turvallisuusalan työntekijöiden toimivaltuuksien yhdenmukaisuuden lisäämistä ja lainsäädännön selkiyttämistä tältäkin osin.

Nyt käsitellyssä olevan hallituksen esityksen tavoitteena on yksinkertaistaa, joustavoittaa ja selkeyttää vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymiseen liittyviä säännöksiä. Lisäksi hallituksen esityksellä täydennetään ja täsmennetään muutoinkin vuoden 2017 alusta voimaan tulevaa lakia. Valiokunta toteaa, että lakiin ehdotetut muutokset ovat pääosin teknisluonteisia.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan poliisilaitokset ovat käsitelleet vuosittain noin 15 000 yksityisen turvallisuusalan tehtäviin liittyvää lupa-asiaa. Suurin osa hakemuksista koskee järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä. Hakemusten määrä ja käsittelyajat vaihtelevat poliisilaitoksittain.

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

tain. Valiokunta toteaa, että yksityisen turvallisuusalan lupa-asioiden osuus kaikista poliisilaitosten hoidettavina olevista lupa-asioista on melko pieni. Niiden käsittely vaatii kuitenkin vuosittain noin 15 henkilötyövuoden työpanoksen.

Vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymiseen liittyviä lupamenettelyjä ehdotetaan kevennettäväksi. Hyväksymisviranomaisena toimii nykyisin hakijan kotikunnan poliisilaitos. Hakemuksen voi jo tälläkin hetkellä toimittaa muullekin poliisilaitokselle, mutta vain hakijan kotikunnan poliisilaitos voi suorittaa varsinaisen hyväksymisen. Ehdotuksen mukaan mikä tahansa poliisilaitos voi jatkossa toimia luvat hyväksyvänä ja peruuttavana viranomaisena. Tämä tehostaa valiokunnan käsityksen mukaan viranomaisten toimintaa ja joustavoittaa lupamenettelyä luvan hakijan kannalta. Myös eri poliisilaitosten kuormitusta voidaan ehdotettujen muutosten johdosta tasata nykyistä paremmin.

Hyväksymishakemus jätetään nykyisin poliisilaitokselle henkilökohtaisesti. Vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymistä hakevan ei ehdotuksen mukaan tarvitse jatkossa asioida henkilökohtaisesti poliisilaitoksella, vaan hakemus voidaan panna vireille sähköisesti. Muutoksella pyritään menettelyn nopeuttamiseen ja tehostamiseen. Valiokunta toteaa, että sähköistä asiointia on poliisiin lupahallinnossa lisätty viime vuosina muun muassa passimenettelyssä. Myös henkilökortin hakeminen on jatkossa mahdollista sähköisesti asioiden. Valiokunta kannattaa sähköisen asioinnin mahdollisuuksien lisäämistä myös nyt käsillä olevassa asiassa. Sähköinen asiointi mahdollistaa osaltaan poliisilaitosten resurssien kohdentamisen muihin poliisin ydintehtäviin. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hakija voidaan edelleen velvoittaa saapumaan poliisilaitokselle henkilökohtaisesti, jos se on hallituksen esityksen perusteluissa mainittuista erityisistä syistä tarpeen. Valiokunta tähdentää, että hakemuksen jättäminen henkilökohtaisesti asioiden on jatkossakin mahdollista.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan vartijan tehtäviä ja toimialueita koskevaa sääntelyä eräiltä osin täsmennettäväksi. Vartija voi ehdotetun 4 §:n 2 momentin muutoksen mukaan hoitaa tehtävänsä vartioimisalueen ulkopuolella myös silloin, kun kyse on vartioimisalueella suoritettavaa tehtävää tukevasta tai siihen muutoin liittyvästä vartioimistehtävästä. Hallituksen esityksen perusteluissa on mainittu esimerkkinä tällaisesta tehtävästä turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa hälytyskeskuspäivystystä suorittavan vartijan tehtävä. Vartija ei tällöin välttämättä ole vartioimisalueella, vaan välittää tiedon kohteen murtohälytyksestä vartioimisalueella työskentelevälle vartijalle. Valiokunta tähdentää, että vartioimistehtävien suorittamisen alueellisella rajaamisella on myös valtiosääntöoikeudellista merkitystä. Valiokunta ei kuitenkaan pidä ehdotettua sääntelyä tältäkin osin ongelmallisena ja toteaa, että vartioimistehtävien suorittaminen vartioimisalueen ulkopuolella on jo aiemmin hyväksytyjen säännösten mukaan mahdollista. Ehdotetun muutoksen mukaisilla tehtävillä on kytkentä vartioimisalueeseen, mitä valiokunta pitää välttämättömänä sen varmistamiseksi, ettei uusi muotoilu johda tarpeettoman laajaan soveltamiseen.

Lain 8 ja 33 §:n säännöksiä tapahtumailmoituksen laatimisesta ehdotetaan muutettaviksi siten, että vartijalla (8 §) ja järjestyksenvalvojalla (33 §) on oikeus laatia tapahtumailmoitus myös muista toiminpiteisiin johtaneista tapahtumista kuin niistä, jotka liittyvät tapahtumailmoituksen laatimisvelvollisuuteen. Valiokunnalle esitetyn selvityksen mukaan ehdotetulla sääntelyllä ei ole siinänsä tarkoitus rajoittaa vartijan ja järjestyksenvalvojan mahdollisuutta raportoida kirjallisesti

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

esimerkiksi muista kuin toimenpiteisiin johtaneista tapahtumista tai havainnoista. Tarkoituksena on ainoastaan varmistaa, että myös muiden toimenpiteiden kuin voimakeinojen käytön tai kiinnittämisen kohteena olleiden henkilöiden henkilötiedot voidaan tarvittaessa kirjata tapahtumailmoitukseen.

Lain asetuksenantovaltuuksia ehdotetaan eräiltä osin täsmennettäväksi. Lisäksi Poliisihallitus voi antaa laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädettyä tarkempia määräyksiä eräiden laissa säädettyjen koulutusten opetussuunnitelmista, opetussisällöistä ja tuntijakaumista. Myös lain siirtymäsäännöksiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä täsmennyksiä. Valiokunta pitää näitäkin täsmennyksiä perusteltuina. Ne selkeyttävät vuoden 2017 alussa voimaan tulevan uuden lain säännöksiä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

2 §. Määritelmät. Valiokunnalle esitetyn selvityksen perusteella uudessa laissa ei enää käytetä turvasuojausliikkeen käsitettä. Lain 114 §:n 5 momentin siirtymäsäännöksen mukaan turvasuojaustoiminnan harjoittajalla on kaksi vuotta aikaa hakea turvallisuusalan elinkeinolupaa. Tästä seuraa, että siirtymäaikana voi olla sekä sellaisia turvasuojaustoiminnan harjoittajia, joilla ei ole turvallisuusalan elinkeinolupaa, että niitä, jotka ovat jo hakeneet ja saaneet luvan. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa pykälän 17 kohdan turvasuojaajan määritelmää täsmennettäväksi siten, että turvasuojaajalla tarkoitetaan turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan tai turvasuojaustoiminnan harjoittajan palveluksessa olevaa hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä suorittavaa henkilöä.

9 §. Salassapitovelvollisuus. Valiokunnalle esitetyn selvityksen perusteella lain 9 §:n 1 momentissa, 34 §:n 1 momentissa ja 67 §:n 1 momentissa säädettyä salassapitovelvollisuutta on tarpeen täsmentää siten, että salassapitovelvollisuus koskee vartioimistehtävissä, järjestyksenvalvonta-tehtävissä ja turvasuojaustehtävissä saatujen tietojen lisäksi vartioimisliiketoiminnassa, järjestyksenvalvojatoiminnassa ja turvasuojaustoiminnassa saatuja tietoja. Valiokunta pitää mainittuja täsmennyksiä perusteltuina sen vuoksi, että kaikki lain salassapitosäännöksissä mainitut toimijat tulisivat nykyistä selkeämmin salassapitovelvollisuuden piiriin. Esimerkiksi vartioimisliiketoiminnassa vastaava hoitaja ei välttämättä hoida vartioimistehtäviä tai hän saattaa saada salassa pidettäviä tietoja vartioimisliiketoiminnassa muutoinkin kuin vartioimistehtävää hoitaessaan. Valiokunta ehdottaa edellä mainituista syistä pykälän 1 momenttia täsmennettäväksi siten, että salassapitovelvollisuus koskee myös vartioimisliiketoiminnassa saatuja tietoja. Muutoksella ei laajenneta salassapitovelvollisuutta, vaan sitä selkeytetään sääntelyn alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti.

22 §. Vartijan asun käyttäminen. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että laissa ei käytetä enää vartioimisliikkeen käsitettä. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa pykälän 1 momenttia muutettavaksi siten, että siinä käytetään ilmaisun vartioimisliike sijaan ilmaisua turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija.

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

24 §. Luvanvaraisuus. Hallituksen esityksessä ehdotetaan pykälän 1 momenttia muutettavaksi siten, että siinä viitataan luvanvaraisuuden osalta lain 2 §:n 11 kohdassa määriteltyyn järjestyksenvalvontatehtävään. Valiokunta toteaa, että pykälän 2 momentissa viitataan muutettavaksi ehdotettuun 1 momenttiin, ja tähdentää, että vastaavaa terminologiaa on käytettävä myös pykälän 2 momentissa. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momentin muuttamista siten, että siinä käytetään järjestyksenvalvojatoiminnan sijasta käsitettä järjestyksenvalvontatehtävät, kuten pykälän 1 momentissa. Lain johtolausetta on tämän johdosta täsmennettävä.

34 §. Salassapitovelvollisuus. Valiokunta viittaa edellä 9 §:n perusteluissa esitettyyn ja ehdottaa pykälän 1 momenttia täsmennettäväksi siten, että salassapitovelvollisuus koskee myös järjestyksenvalvojatoiminnassa saatuja tietoja.

61 §. Turvasuojaajaksi hyväksyminen. Valiokunta ehdottaa jäljempänä muutoksia lain 65 §:ään. Näiden muutosten johdosta myös 61 §:n 1 momentin viittausta 65 §:ään on samalla tarkistettava.

64 §. Turvasuojaajakortti. Esityksessä ehdotetaan muutoksia pykälän 1 ja 2 momenttiin. Koska valiokunta ehdottaa jäljempänä lain 65 §:ää muutettavaksi, on myös 64 §:n 3 momentin viittausta 65 §:ään tarkistettava. Lain johtolausetta on tämän johdosta täsmennettävä.

65 §. Turvasuojaajakorttiin tehtävät merkinnät. Turvasuojaajakorttiin merkitään aiemmin hyväksytyyn säännöksen mukaan aina tieto henkilön veronumerosta. Veronumeron merkitseminen turvasuojaajakorttiin liittyy valiokunnalle esitetyn selvityksen mukaan osaltaan siihen, että turvasuojaajakorttia voidaan käyttää myös työturvallisuuslaissa (738/2002) tarkoitettuna yhteisillä rakennustyömailla edellytettynä kuvallisena henkilötunnisteena. Turvasuojaajiksi hyväksytyt henkilöt työskentelevät usein myös muualla kuin yhteisillä rakennustyömailla. Koska veronumerojärjestelmän käyttötarkoitus on liittynyt nimenomaan numeron käyttöön yhteisillä rakennustyömailla, valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että pykälää muutetaan siten, että veronumero merkitään turvasuojaajakorttiin vain, jos henkilö tosiasiallisesti työskentelee myös tällaisella rakennustyömaalla. Tällöin henkilön tiedot on jo merkitty rakennusalan veronumerorekisteriin. Tämä merkintä puolestaan on edellytyksenä veronumeron merkitsemiselle turvasuojaajakorttiin. Merkinnän tekemiseen ei liity velvollisuutta rakennusalan veronumerorekisterin merkintää koskevan edellytyksen täytyessäkään, vaan merkintä voidaan näissä tapauksissa tehdä. Valiokunta ehdottaa pykälää muutettavaksi siten, että sen 1 momentissa säädetään niistä tiedoista, jotka turvasuojaajakorttiin on merkittävä. Pykälän 2 momentissa puolestaan olisi säännös siitä, että turvasuojaajakorttiin voidaan edellä mainittujen edellytysten täytyessä merkitä turvasuojaajaksi hyväksytyyn veronumero. Mainitun muutoksen johdosta myös lain johtolausetta on täsmennettävä.

67 §. Salassapitovelvollisuus. Valiokunta viittaa edellä 9 §:n perusteluissa esitettyyn ja ehdottaa pykälän 1 momenttia täsmennettäväksi siten, että salassapitovelvollisuus koskee myös turvasuojaustoiminnassa saatuja tietoja.

69 §. Turvallisuusalan elinkeinoluvan ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen. Hallituksen esityksessä ehdotetaan pykälän 1 momenttiin teknisluonteista tarkistusta. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momenttia täsmennettäväksi myös siten, että siinä tarkoitettut ehdot ja rajoitukset koskevat vartioimis- ja järjestyksenvalvontatehtävien lisäksi myös turvasuojaustehtäviä.

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

72 §. Muutosilmoitus. Pykälässä säädetään tilanteista, joissa turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan on tehtävä Poliisihallitukselle muutosilmoitus. Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan on ilmoitettava muun muassa liikkeen nimen tai yhtiömuodon muuttumisesta, liikkeen toimipaikan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen osoitteen muuttumisesta. Valiokunta ehdottaa, että turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijalle säädetään erikseen velvollisuus ilmoittaa päätoimipaikkansa osoitteen muuttumisesta. Päätoimipaikka on määritelty lain 2 §:ssä. Valiokunta pitää sääntelyn selkeyden vuoksi perusteltuna, että myös päätoimipaikan osoitteen muuttumisesta olisi erikseen ilmoitettava. Samalla valiokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentin 1—3 kohdassa käytetään sääntelyn johdonmukaisuuden vuoksi käsitettä turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija käsitteen liike sijasta.

82 §. Toimintaohjeet. Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijalla on pykälän 1 momentin mukaan oltava sellaiset yleiset kirjalliset ohjeet, joiden avulla vartija ja järjestyksenvalvoja kykenevät suorittamaan vartioimis- ja järjestyksenvalvontatehtävänsä oikein ja turvallisesti (toimintaohjeet). Jos olot vartioimisalueella, vartioimiskohteessa tai järjestyksenvalvojan toimialueella sitä edellyttävät, turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijalla tulee olla lisäksi erilliset vartioimisalue- tai toimialuekohtaiset toimintaohjeet. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momenttiin lisättäväksi maininnan vartioimiskohdekohtaisista ohjeista vartioimisalue- ja toimialuekohtaisia ohjeita koskevan maininnan lisäksi. Tämä on valiokunnan käsityksen mukaan perusteltua sen vuoksi, että pykälässä muutoin viitataan myös oloihin vartioimiskohteessa vartioimisalueen tai järjestyksenvalvojan toimialueen olojen lisäksi.

111 §. Tarkemmat säännökset. Pykälän 2 momentin 5 kohdan mukaan sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vartijan ja järjestyksenvalvojan voimankäyttövälineiden ominaisuuksista ja niiden kantamisesta sekä 18 §:n 2 ja 4 momentissa ja 49 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista koulutuksista ja niiden järjestäjistä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että mainittua säännöstä muutetaan niin, että se koskee mainittuja koulutuksia ilman tarkempaa yksilöintiä. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momentin 5 kohtaa täydennettäväksi lisäksi siten, että sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös lain 19 §:n 2 momentissa tarkoitettua ampuma-aseen käsittelytaidon ja ampumistaidon osoittamisesta. Ampuma-asetta saa lain 19 §:n 2 momentin mukaan kantaa ainoastaan vartija, joka on osoittanut vuosittain, että hänellä on riittävä ampuma-aseen käsittelytaito ja ampumistaito. Laissa ei ole säädetty tarkemmin siitä, miten ampuma-aseen käsittelytaito ja ampumistaito osoitetaan. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että tästä voidaan antaa tarkempia säännöksiä sisäministeriön asetuksella. Samalla valiokunta ehdottaa momentin 5 kohdan viittausta lain 18 §:ään täsmennettäväksi. Momentissa tulee 18 §:n 2 ja 4 momentin sijaan viitata 18 §:n 2—4 momenttiin.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan Poliisihallitukselle annettavaksi valtuutta antaa laissa ja asetuksissa säädettyä tarkempia määräyksiä eräistä laissa tarkoitetuista koulutuksista. Edellä todettu valiokunnan muutosehdotus huomioon ottaen valiokunta ehdottaa, että pykälän 3 momenttia täydennetään siten, Poliisihallituksella olisi valtuus antaa määräyksiä myös ampuma-aseen käsittelytaidosta ja ampumistaidosta.

114 §. Turvallisuusalan elinkeinolupaa koskevat siirtymäsäännökset. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että pykälään lisätään uusi 6 momentti, jonka mukaan turvasuojaustoiminnan harjoittaja saa ennen pykälän 5 momentissa tarkoitettua lupaa myöntämistä teettää hyväksymistä

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

edellyttäviä turvasuojaustehtäviä vain sellaisella palveluksessaan olevalla, jonka hyväksyminen turvasuojaajaksi on voimassa. Valiokunnalle esitetyn selvityksen mukaan pykälään tulisi lisätä säännös myös siitä, miten toimitaan, jos vartioimisliikkeen vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen on peruutettu väliaikaisesti ennen lain voimaantuloa. Nykyisin voimassa olevan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) 49 §:n mukaan vartioimisliikelupa tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen voidaan peruuttaa väliaikaisesti pykälässä mainituin edellytyksin. Päätös on voimassa enintään kolme kuukautta kerrallaan. Jotta päätös olisi voimassa myös uuden lain voimaan tullessa ilman, että päätös jouduttaisiin tekemään uudelleen uuden lain säännösten mukaisesti, valiokunta ehdottaa, että 114 §:ään lisätään uusi 7 momentti.

115 §. Muut siirtymäsäännökset. Hallituksen esityksessä ehdotetaan pykälään lisättäväksi uusi 3 ja 4 momentti. Voimassa olevan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 49 a §:ssä on säädetty voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta ja lain 50 §:ssä vartijaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta. Järjestyksenvalvojaksi ja järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta säädetään puolestaan uuden yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain voimaantulon myötä kumoutuvan järjestyksenvalvojista annetun lain (533/1999) 21 ja 23 §:ssä. Jotta väliaikaista peruuttamista koskevat päätökset olisivat voimassa myös uuden lain voimaan tullessa ilman, että päätös jouduttaisiin tekemään uudelleen uuden lain säännösten mukaisesti, valiokunta ehdottaa, että lain 115 §:ään lisätään hallituksen esityksessä ehdotettujen 3 ja 4 momentin lisäksi myös uusi 5 momentti.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 42/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 2 §:n 17 kohta, 4 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 11 §, 12 §:n 3 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 ja 2 momentti, 22 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti, 26 §:n 4 momentti, 28 §:n 4 momentti, 33 §:n 1 momentti, 34 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 ja 3 momentti, 36 §, 38 §:n 1 momentti, 39 §:n 1 ja 2 momentti, 55 ja 57 §, 58 §:n 3 momentin ja 60 §:n suomenkielinen sanamuoto, 61 §:n 2 momentti, 62 §, 63 §:n 1 momentti, 64 ja 65 §, 66 §:n 1 ja 2 momentti, 67 §:n

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

1 momentti, 68 §, 69 §:n 1 momentti, 72 §:n 1 momentti, 82 §:n 1 momentti, 88 §:n 2 momentti, 91 §:n 1 ja 2 momentti, 95 §:n 3 momentti, 105 §:n 2 momentti, 107 §, 111 §:n 2 ja 3 momentti sekä 114 §:n 3 momentti ja

lisätään 114 §:ään uusi 6 ja 7 momentti ja 115 §:ään uusi 3—5 momentti seuraavasti:

2 § (Uusi)

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

17) *turvasuojaajalla* turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan tai turvasuojaustoiminnan harjoittajan palveluksessa olevaa hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä suorittavaa henkilöä;

4 §

Vartijan tehtävät ja toimialue

Erillisen omaisuuden vartiointia, henkilön koskemattomuuden suojaamista, rikoksen paljastamista koskevaa sekä vartioimisalueella suoritettavaa tehtävää tukevaa tai siihen muutoin liittyvää vartioimistehtävää vartija voi suorittaa myös muualla kuin vartioimisalueella.

8 §

Tapahtumailmoitus

Poliisin suorittaman viranomaisvalvonnan, toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden oikeusturvan sekä toimeksiantajien tietojensaantioikeuden turvaamiseksi vartijan tulee heti laatia vartioimistehtävissä havaituista kiinniottamiseen tai voimakeinojen käyttöön johtaneista tapahtumista kirjallinen selvitys (*tapahtumailmoitus*). Vartija voi laatia tapahtumailmoituksen myös muista toimenpiteisiin johtaneista tapahtumista. Tapahtumailmoituksesta tulee käydä ilmi vartijan kyseiseen tapahtumaan liittyvät havainnot ja toimenpiteet. Toimenpiteiden kohteena olleiden sukunimi, etunimet, henkilötunnus ja osoitetiedot saadaan kirjata tapahtumailmoitukseen.

9 § (Uusi)

Salassapitovelvollisuus

Turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävän toiminnan harjoittaja, vastaava hoitaja tai vartija ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän vartioimisliiketoiminnassa tai vartioimistehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen tai työnantajansa salassa pitämistä tai salassa pidettäväksi säädetystä turval-

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

lisuusjärjestelyistä, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka henkilön yksityiselämän piiriin kuuluvista seikoista.

10 §

Vartijaksi hyväksyminen

Vartijaksi hyväksyy poliisilaitos. Vartijaksi hyväksymisen johdosta aikaisempi voimassa oleva vartijaksi hyväksyminen raukeaa.

Vartijan peruskoulutusta vastaavan aikaisemman koulutuksen suorittanut voidaan 1 momentin 2 kohdan estämättä hyväksyä vartijaksi uudelleen hänen hakiessaan vartijaksi hyväksymistä ennen aikaisemman vartijaksi hyväksymisen päättymistä.

11 §

Vartijaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen

Poliisilaitos voi erityisestä syystä liittää vartijaksi hyväksymiseen koulutuksesta, henkilökohtaisista ominaisuuksista ja muista vastaavista seikoista johtuvia ajallisia ja alueellisia tai vartioimistehtävää koskevia ehtoja ja rajoituksia. Poliisilaitos voi muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia vartijan saamassa koulutuksessa, henkilökohtaisissa ominaisuuksissa tai muissa vastaavissa seikoissa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

12 §

Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyminen

Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyy poliisilaitos. Poliisilaitos voi erityisestä syystä liittää väliaikaiseksi vartijaksi hyväksymiseen 11 §:ssä tarkoitettuja ehtoja ja rajoituksia.

13 §

Vartijaksi hyväksymistä koskeva hakemus ja päätös

Vartijaksi hyväksymistä koskeva hakemus toimitetaan poliisilaitokselle. Hakemus voidaan panna vireille sähköisesti. Hakijan tulee kuitenkin saapua henkilökohtaisesti poliisilaitokselle, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

14 §

Vartijakortti

Poliisilaitos antaa vartijaksi hyväksytylle vartijakortin. Vartijan on pidettävä kortti vartioimistehtävissä mukana ja esitettävä se pyydettyä vartijan toimenpiteen kohteelle, toimeksiantajan edustajalle, vartijan työnantajalle sekä 84 §:ssä tarkoitetun valvontaviranomaisen edustajalle. Poliisin tarvittaessa antama todistus vartijaksi hyväksymisestä toimii vartijakorttina ennen varsinaisen vartijakortin luovuttamista vartijalle.

Vartijan on viipymättä haettava poliisilaitokselta vartijakortin kaksoiskappaletta, jos;

- 1) hänen henkilötietonsa ovat muuttuneet;
- 2) vartija on suorittanut hyväksytysti 18 §:n 2 momentissa säädetyn koulutuksen tai koira vartijan ohjauksessa 21 §:ssä tarkoitetun tottelevaisuustarkastuksen, eikä kyseisiä tietoja ole merkitty vartijakortille;
- 3) kortti on kadonnut tai turmeltunut.

22 § (Uusi)

Vartijan asun käyttäminen

Vartijan on vartioimistehtävissä oltava pukeutunut vartijan asuun. Saman turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa olevien, samanlaisia tehtäviä suorittavien vartijoiden on oltava pukeutuneita yhdenmukaisesti.

24 §

Luvanvaraisuus

Ansiotarkoituksessa tapahtuvia, toimeksiantosopimukseen perustuvia järjestyksenvalvontatehtäviä saa harjoittaa elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 1 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on saanut siihen turvallisuusalan elinkeinoluvan.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen siinä tarkoitettuja järjestyksenvalvontatehtäviä saa ilman turvallisuusalan elinkeinolupaa harjoittaa 26 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa yleisessä kokouksessa tai yleisötilaisuudessa. (Uusi 2 mom.)

26 §

Järjestyksenvalvojan asettaminen

Järjestyksenvalvontatehtäviä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tilaisuuksissa saa hoitaa vain turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija.

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

28 §

Järjestyksenvalvojan asettaminen poliisiin tai rajavartiolaitoksen avuksi

Järjestyksenvalvontatehtäviä tässä pykälässä tarkoitetuilla alueilla ja paikoissa saa hoitaa vain turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija, joka voi teettää tehtäviä palveluksessaan olevalla, 35 §:ssä säädetty edellytykset täyttävällä järjestyksenvalvojalla, joka on hyväksytysti suorittanut 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun koulutuksen tai jolla on voimassa oleva hyväksyminen vartijaksi ja joka ei ole täyttänyt 68 vuotta.

33 §

Tapahtumailmoitus

Poliisin suorittaman viranomaisvalvonnan, toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden oikeusturvan sekä toimeksiantajien tietojensaantioikeuden turvaamiseksi järjestyksenvalvojan tulee heti laatia järjestyksenvalvojatehtävissä havaituista kiinniottamiseen tai voimakeinojen käyttöön johtaneista tapahtumista kirjallinen selvitys (*tapahtumailmoitus*). Järjestyksenvalvoja voi laatia tapahtumailmoituksen myös muista toimenpiteisiin johtaneista tapahtumista. Tapahtumailmoituksesta tulee käydä ilmi järjestyksenvalvojan kyseiseen tapahtumaan liittyvät havainnot ja toimenpiteet. Toimenpiteiden kohteena olleiden sukunimi, etunimet, henkilötunnus ja osoitetiedot saadaan kirjata tapahtumailmoitukseen.

34 § (Uusi)

Salassapitovelvollisuus

Turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävän toiminnan harjoittaja, vastaava hoitaja tai järjestyksenvalvoja ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän **järjestyksenvalvojatoiminnassa tai** järjestyksenvalvontatehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen, työnantajansa, toimialueensa haltijan tai tilaisuuden järjestäjän salassa pitämistä tai salassa pidettäviksi säädettyistä turvallisuusjärjestelyistä, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityiselämän piiriin kuuluvista seikoista.

35 §

Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojaksi voidaan hyväksyä se, joka:

- 1) on täyttänyt 18 vuotta;
- 2) tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva;

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

3) on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän koulutuksen, joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaan, järjestyksenvalvojan tehtäviin sekä järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvät opetusaiheet (järjestyksenvalvojan peruskoulutus); sekä

4) on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista sisäministeriön asetuksella säädettävät vaatimukset täyttävän kertauskoulutuksen (järjestyksenvalvojan kertauskoulutus), jos järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä hakeva on jo aikaisemmin hyväksytty järjestyksenvalvojaksi 3 kohdan perusteella.

Järjestyksenvalvojaksi hyväksyy poliisilaitos. Järjestyksenvalvojaksi hyväksymisen johdosta aikaisempi voimassa oleva järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen raukeaa.

36 §

Järjestyksenvalvojaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen

Poliisilaitos voi erityisestä syystä liittää järjestyksenvalvojaksi hyväksymiseen koulutuksesta, henkilökohtaisista ominaisuuksista ja muista vastaavista seikoista johtuvia ajallisia ja alueellisia sekä järjestyksenvalvontatehtäviä koskevia ehtoja ja rajoituksia. Poliisilaitos voi muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia järjestyksenvalvojan koulutuksessa, henkilökohtaisissa ominaisuuksissa tai muissa vastaavissa seikoissa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

38 §

Järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä koskeva hakemus ja päätös

Järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä koskeva hakemus toimitetaan poliisilaitokselle. Hakemus voidaan panna vireille sähköisesti. Hakijan tulee kuitenkin saapua henkilökohtaisesti poliisilaitokselle, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

39 §

Järjestyksenvalvojakortti ja hyväksymisen johdosta annettava todistus

Poliisilaitos antaa järjestyksenvalvojaksi hyväksytyille järjestyksenvalvojakortin. Järjestyksenvalvojan on pidettävä kortti järjestyksenvalvontatehtävissä mukana ja esitettävä se pyydettyä järjestyksenvalvojan toimenpiteen kohteelle, toimeksiantajan edustajalle, järjestyksenvalvojan työnantajalle sekä 84 §:ssä tarkoitettun valvontaviranomaisen edustajalle. Poliisin tarvittaessa annettava todistus järjestyksenvalvojaksi hyväksymisestä toimii järjestyksenvalvojakorttina ennen varsinaisen järjestyksenvalvojakortin luovuttamista järjestyksenvalvojalle sekä 37 §:n perusteella hyväksytyille tilapäisille järjestyksenvalvojille.

Järjestyksenvalvojan on viipymättä haettava poliisilaitokselta järjestyksenvalvojakortin kaksoskappaletta, jos:

- 1) hänen henkilötietonsa ovat muuttuneet;

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

2) järjestyksenvalvoja on suorittanut hyväksytysti 27 §:ssä, 28 §:n 4 momentissa tai 49 §:n 2 momentissa tarkoitetun koulutuksen tai koira järjestyksenvalvojan ohjauksessa 51 §:ssä tarkoitettua tottelevaisuustarkastuksen ja tietoja näistä ei ole merkitty järjestyksenvalvojakorttiin; tai
3) kortti on kadonnut tai turmeltunut.

55 §

Voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen

Poliisihallitus voi erityisestä syystä liittää voimankäyttökouluttajaksi hyväksymiseen henkilökohtaisista ominaisuuksista tai muista vastaavista seikoista johtuvia ajallisia ja alueellisia ehtoja ja rajoituksia. Poliisihallitus voi muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia voimankäyttökouluttajan henkilökohtaisissa ominaisuuksissa tai muissa vastaavissa seikoissa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

57 §

Asekouluttajaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen

Poliisihallitus voi erityisistä syistä liittää asekouluttajaksi hyväksymiseen henkilökohtaisista ominaisuuksista tai muista vastaavista seikoista johtuvia ajallisia ja alueellisia ehtoja ja rajoituksia. Poliisihallitus voi muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia asekouluttajan henkilökohtaisissa ominaisuuksissa tai muissa vastaavissa seikoissa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

58 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Poliisihallitus voi hakemuksesta uudistaa enintään viideksi vuodeksi hyväksymisen, jos hakija edelleen täyttää 1 momentin 1 ja 4 kohdassa säädetyt edellytykset ja on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista kertauskoulutuksen. Järjestyksenvalvojakouluttaja voi hakea hyväksymisensä uusimista vielä kuuden kuukauden kuluessa aikaisemman hyväksymisen päättymisestä.

60 §

Luvanvaraisuus

Hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä käsittävää turvasuojaustoimintaa saa harjoittaa elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 1 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on saanut siihen turvallisuusalan elinkeinoluvan.

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

61 §

Turvasuojaajaksi hyväksyminen

Turvasuojaajaksi hyväksyy poliisilaitos. Turvasuojaajaksi hyväksymisen yhteydessä aikaisempi voimassa oleva hyväksyminen turvasuojaajaksi raukeaa, jos turvasuojaajakorttiin merkitävät 65 §:n **1 momentissa** tarkoitetut tiedot pysyvät muuttumattomina.

62 §

Turvasuojaajaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen

Poliisilaitos voi erityisistä syistä liittää turvasuojaajaksi hyväksymiseen henkilökohtaisista ominaisuuksista ja muista vastaavista seikoista johtuvia ajallisia ja alueellisia sekä turvasuojaustehtäviä koskevia ehtoja ja rajoituksia. Poliisilaitos voi muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia turvasuojaajan henkilökohtaisissa ominaisuuksissa ja muissa vastaavissa seikoissa taптuneiden muutosten vuoksi

63 §

Turvasuojaajaksi hyväksymistä koskeva hakemus ja päätös

Turvasuojaajaksi hyväksymistä koskeva hakemus toimitetaan poliisilaitokselle. Hakemus voidaan panna vireille sähköisesti. Hakijan tulee kuitenkin saapua henkilökohtaisesti poliisilaitokselle, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

64 §

Turvasuojaajakortti

Poliisilaitos antaa turvasuojaajaksi hyväksytylle turvasuojaajakortin. Turvasuojaajan on pidettävä kortti hyväksymistä edellyttävissä turvasuojaustehtävissä mukanaan ja esitettävä se pyydetäessä toimeksiantajan edustajalle, turvasuojaajan työnantajalle, muulle työhönsä liittyvälle henkilölle sekä 84 §:ssä tarkoitetulle valvontaviranomaiselle. Poliisin tarvittaessa antama todistus turvasuojaajaksi hyväksymisestä toimii turvasuojaajakorttina ennen varsinaisen turvasuojaajakortin luovuttamista turvasuojaajalle.

Turvasuojaajan on viipymättä haettava poliisilaitokselta turvasuojaajakortin kaksoiskappaletta, jos hänen henkilötietonsa ovat muuttuneet taikka jos kortti on kadonnut tai turmeltunut.

Turvasuojaajakortti on heti luovutettava poliisille, jos turvasuojaajaksi hyväksyminen on peruutettu tai turvasuojaajalle luovutetaan uusi turvasuojaajakortti aikaisempaan korttiin merkityn hyväksymisen voimassaoloaikana aiempaa vastaavilla 65 §:n **1 momentissa** tarkoitetuilla merkinnöillä. (Uusi 3 mom.)

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

65 § (Uusi)

Turvasuojaajakorttiin tehtävät merkinnät

Turvasuojaajakorttiin on merkittävä tiedot:

1) siitä, toimiiko turvasuojaajaksi hyväksytty työsuhteessa olevana työntekijänä vai itsenäisenä ammatinharjoittajana; ja

2) turvasuojaajan työnantajasta, jos turvasuojaajaksi hyväksytty toimii työsuhteessa olevana työntekijänä.

Turvasuojaajakorttiin voidaan lisäksi merkitä veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetun lain (1231/2011) mukainen turvasuojaajaksi hyväksytyn henkilön veronumero, jos turvasuojaajaksi hyväksytyn henkilön tiedot on merkitty rakennusalan veronumerorekisteriin. (Uusi 2 mom.)

66 §

Velvollisuus ilmoittaa hyväksymistä edellyttävien turvasuojaustehtävien hoitamisen päättymisestä

Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan on ilmoitettava turvasuojaajan työsuhteen päättymisestä poliisilaitokselle.

Itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivan henkilön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisen päättymisestä poliisilaitokselle.

67 § (Uusi)

Salassapitovelvollisuus

Turvasuojaustoiminnan harjoittaja, turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan vastaava hoitaja tai turvasuojaaja ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän turvasuojaustoiminnassa tai turvasuojaustehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen tai työnantajansa salassa pitämistä tai salassa pidettäväksi säädettyistä turvallisuusjärjestelyistä, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityiselämän piiriin kuuluvista seikoista.

68 §

Turvallisuusalan elinkeinolupa

Turvallisuusalan elinkeinolupa oikeuttaa lupaa edellyttävän toiminnan harjoittamiseen kaikkialla maassa ja suomalaisella aluksella, jollei jäljempänä toisin säädetä. Lupa on voimassa toistaiseksi. Luvan myöntää Poliisihallitus.

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

69 §

Turvallisuusalan elinkeinoluvan ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen

Poliisihallitus voi liittää turvallisuusalan elinkeinolupaan lupaa edellyttävän toiminnan laadusta, laajuudesta, luvan haltijan toimipaikkojen lukumäärästä ja sijainnista sekä muista vastaavista seikoista johtuvia ajallisia ja alueellisia sekä vartioimis-, järjestyksenvalvonta- ja turvasuojaustehtäviä koskevia ehtoja ja rajoituksia.

72 §

Muutosilmoitus

Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan on ilmoitettava kirjallisesti (*muutosilmoitus*) Poliisihallitukselle:

- 1) turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan nimen tai yhtiömuodon muuttumisesta, liikkeen toimipaikan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen tai päätoimipaikan osoitteen muuttumisesta;
 - 2) turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan hallintoelimiin kuuluvan henkilön ja toimitusjohtajan sekä avoimessa yhtiössä yhtiömiehen ja kommandiittiyhtiössä vastuunalaisen yhtiömiehen vaihtumisesta;
 - 3) turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan toiminnan harjoittamisen lopettamisesta tai keskeyttämisestä yhtä kuukautta pitemmäksi ajaksi; ja
 - 4) yhtä kuukautta pitemmäksi ajaksi keskeytetyn toiminnan jatkamisesta.
-

82 §

Toimintaohjeet

Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijalla on oltava sellaiset yleiset kirjalliset ohjeet, joiden avulla vartija ja järjestyksenvalvoja kykenevät suorittamaan vartioimis- ja järjestyksenvalvonta-tehtävänsä oikein ja turvallisesti (toimintaohjeet). Jos olot vartioimisalueella, vartioimiskohteessa tai järjestyksenvalvojan toimialueella sitä edellyttävät, turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijalla tulee olla lisäksi erilliset vartioimisalue-, vartioimiskohde- tai toimialuekohtaiset toimintaohjeet.

88 §

Turvallisuusalan elinkeinoluvan peruuttaminen

Poliisihallitus voi peruuttaa turvallisuusalan elinkeinoluvan kokonaan tai määräajaksi, jos:

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

1) turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävä toiminta on keskeytetty kolmea kuukautta pitemmäksi ajaksi;

2) luvanhaltija ei enää täytä 71 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa taikka 71 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa säädettyjä edellytyksiä, eikä ole mahdollisesti asetetussa määräajassa korjannut puutetta;

3) turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävän toiminnan harjoittaja tai turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan 71 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu vastuuhenkilö on lainvoimaisella tuomiolla tuomittu sellaisesta rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton tehtävänsä, taikka hän on tahallaan menetellyt turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävässä toiminnassa olennaisesti virheellisesti;

4) luvanhaltija on olennaisesti rikkonut turvallisuusalan elinkeinolupaan liitetyjä keskeisiä ehtoja tai rajoituksia taikka

5) luvanhaltija jättää määräajassa toimittamatta 87 §:ssä tarkoitetun vuosi-ilmoituksen eikä tämän jälkeen kehotuksesta huolimatta toimita vuosi-ilmoitusta Poliisihallituksen asettamassa kohdallisessa määräajassa.

91 §

Vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymisen peruuttaminen

Poliisilaitoksen on peruutettava vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi tai turvasuojaajaksi hyväksyminen, jos vartija, järjestyksenvalvoja tai turvasuojaaja sitä pyytää. Turvasuojaajaksi hyväksyminen on peruutettava myös, jos turvasuojaajan työsuhde on päättynyt tai jos turvasuojaaja ei enää hoida itsenäisenä ammatinharjoittajana hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä

Poliisilaitos voi peruuttaa vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi tai turvasuojaajaksi hyväksymisen kokonaan tai määräajaksi, jos:

1) vartija ei enää täytä 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa, järjestyksenvalvoja 35 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai turvasuojaaja 61 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädettyjä edellytyksiä;

2) vartija, järjestyksenvalvoja tai turvasuojaaja on lainvoimaisella tuomiolla tuomittu sellaisesta rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton tehtävänsä, tai hän on tahallaan menetellyt vartijana, järjestyksenvalvojana tai turvasuojaajana olennaisesti virheellisesti; taikka

3) vartija, järjestyksenvalvoja tai turvasuojaaja on olennaisesti rikkonut vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi tai turvasuojaajaksi hyväksymiseen liitetyjä keskeisiä ehtoja tai rajoituksia.

95 §

Vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen

Vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi tai turvasuojaajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta on ilmoitettava heti poliisilaitokselle. Päätös, jolla vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi tai turvasuojaajaksi hyväksyminen on väliaikaisesti peruutettu, on voimassa enintään kolme kuukautta. Poliisilaitos voi jatkaa päätöksen voimassaoloaikaa enintään kuudella kuukaudella kerralla.

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

laan, jos vartijaa, järjestyksenvalvojaa tai turvasuojaajaa epäillään rikoksesta, joka todennäköisesti johtaa vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi tai turvasuojaajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

105 §

Turvallisuuspalvelurikkomus

Turvallisuuspalvelurikkomuksesta tuomitaan myös:

- 1) se, joka laiminlyö 8 §:n 2 momentissa tai 33 §:n 2 momentissa säädetyn tapahtumailmoituksen säilyttämistä koskevan velvoitteen;
- 2) vastaava hoitaja, joka päättää voimankäyttövälineiden kantamisesta vastoin 18 §:n, 19 §:n 1 momentin tai 49 §:n säännöksiä tai koiran mukana pitämisestä vastoin 21 §:n säännöksiä;
- 3) se, joka toimii voimankäyttökouluttajana ilman voimassa olevaa 54 §:n mukaista hyväksyntää mainitussa pykälässä tarkoitettussa koulutuksessa tai asekouluttajana ilman voimassa olevaa 56 §:n mukaista hyväksyntää mainitussa pykälässä tarkoitettussa koulutuksessa; sekä
- 4) poliisimies, rajavartiomies taikka tullivalvontaa tai tullirikostutkintaa suorittava tullimies, joka 106 §:n vastaisesti osallistuu turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan toimintaan tai toimii turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan vastaavana hoitajana.

107 §

Ulkomaiset pätevyystodistukset

Poliisihallitus tai poliisilaitos voi luvan myöntämisen taikka hyväksymisen yhteydessä päättää, että 10 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 ja 2 momentissa, 18 §:n 2 ja 4 momentissa, 21 §:n 1 momentissa, 27 §:ssä, 28 §:n 4 momentissa, 35 §:n 1 momentissa, 49 §:n 2 ja 3 momentissa, 51 §:n 1 momentissa, 54 §:n 1 momentissa, 56 §:n 1 momentissa, 58 §:n 1 momentissa, 61 §:n 1 momentissa, 71 §:n 1 ja 2 momentissa, 77 §:n 1 momentissa tai 79 §:n 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täytyminen voidaan osoittaa myös ulkomailla annetulla pätevyystodistuksella tai vastaavalla asiakirjalla. Vaatimusten täyttymiseen liittyvään menettelyyn sovelletaan ammattipätevyys-tunnustamisesta annettua lakia (1384/2015).

111 §

Tarkemmat säännökset

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta;
- 2) voimankäytön kouluttajakoulutuksesta sekä asekouluttaja- ja kertauskoulutuksesta;
- 3) järjestyksenvalvojakoulutuksesta ja järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksesta;
- 4) vartijan asun merkeistä ja teksteistä sekä järjestyksenvalvojan tunnuksesta ja sen käyttämisestä;

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

5) vartijan ja järjestyksenvalvojan voimankäyttövälineiden ominaisuuksista ja niiden kantamisesta sekä 18 §:n 2—4 momentissa ja 49 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista koulutuksista sekä 19 §:n 2 momentissa tarkoitettua ampuma-aseen käsittelytaiton ja ampumistaidon osoittamisesta;

6) 42 §:n 2 momentissa tarkoitettua kiinniotetun säilöissäpidosta;

7) 46 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen suorittamisesta sekä haltuun otettujen esineiden ja aineiden säilyttämisestä ja luovuttamisesta;

8) 52 §:n 2 momentissa tarkoitettua järjestyksenvalvojan asun merkeistä ja teksteistä; sekä

9) 109 §:ssä mainitussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa tarkoitettua rajat ylittäviä eurokuljetuksia suorittavan arvokuljetusten turvahenkilöstön ammatillisesta peruskoulutuksesta.

Poliisihallitus vahvistaa tässä laissa tarkoitetuissa menettelyissä käytettävien lomakkeiden sekä vartijakortin, järjestyksenvalvojakortin ja turvasuojaajakortin kaavan sekä järjestyksenvalvojakoulutuksessa käytettävän koulutusaineiston. Poliisihallitus antaa tässä laissa ja sen nojalla annetuissa sisäministeriön asetuksissa säädettyä tarkempia määräyksiä vartijan ja järjestyksenvalvojan koulutusten, voimankäyttövälineiden käyttäjä- ja kertauskoulutusten sekä voimankäyttö-, ase- ja järjestyksenvalvojakouluttajien koulutusten opetusaiheista, opetussisällöistä sekä tuntijakaumasta ja ampuma-aseen käsittelytaiton ja ampumistaidon osoittamisesta. Poliisiammattikorkeakoulu vahvistaa vartioimis- ja järjestyksenvalvontatehtävissä käytettävän koiran tottelevaisuustarkastuksen vaatimukset.

114 §

Turvallisuusalan elinkeinolupaa koskevat siirtymäsäännökset

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna siirtymäaikana vartioimisliikeluvan haltijaan sovelletaan tämän lain turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijaa koskevia säännöksiä. Ennen lain voimaantuloa laadittuja kumotun yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettuja tapahtumailmoituksia säilytetään viiden vuoden ajan niiden laatimispäivästä, jonka jälkeen ne on hävitettävä.

Turvasuojaustoiminnan harjoittaja saa ennen 5 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä teettää hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä vain sellaisella palveluksessaan olevalla, jonka hyväksyminen turvasuojaajaksi on voimassa. Turvasuojaustoiminnan harjoittajan rangaistusvastuuseen sovelletaan tällöin 105 §:n 1 momentin 5 kohtaa.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukainen vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen on voimassa lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. (Uusi 7 mom.)

115 §

Muut siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa järjestyksilain (612/2003) 22 §:n nojalla annettu lupa järjestyksenvalvojen asettamiseen on ehtoineen ja rajoituksineen voimassa luvan voimassaoloajan. Jär-

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2016 vp

jäestyksenvalvojien asettamiseen liittyvää lupaa koskevaan asiaan, joka on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Vartija tai järjestystenvalvoja voi pitää mukanaan lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten vaatimukset täyttävää koiraa kahden vuoden ajan aiemmin voimassa olleiden säännösten mukaisen tottelevaisuustarkastuksen suorittamisesta.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukainen vartijaksi, järjestystenvalvojaksi, turvasuojaajaksi, voimankäyttökouluttajaksi tai järjestystenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen on voimassa lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. (Uusi 5 mom.)

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 9.6.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Pirkko Mattila ps
varapuheenjohtaja Timo V. Korhonen kesk
jäsen Thomas Blomqvist r
jäsen Mika Kari sd
jäsen Elsi Katainen kesk
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Sirpa Paatero sd
jäsen Olli-Poika Parviainen vihr
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Joonas Räsänen sd
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps
jäsen Matti Semi vas
jäsen Mari-Leena Talvitie kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

eduskuntasihteerinä Henri Helo